

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง : ความยากจนและความไม่เท่าเทียมด้านรายได้ของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ : นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สงขลา และสตูล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขนาดของปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ โดยมีขอบเขตการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะความยากจน และการกระจายรายได้โดยอาศัยข้อมูลทางสถิติ และข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีขนาดของความยากจนในระดับสูง โดยพบว่าเส้นความยากจนของจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี ยะลา และสตูล อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนของภูมิภาคและทั่วราชอาณาจักร ทั้งนี้จำนวนคนจนรวมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้ยังมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 14 ของคนจนทั่วราชอาณาจักร และมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนคนจนทั้งหมดในภาคใต้ โดยจังหวัดนราธิวาส และปัตตานี เป็นสองจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนมากที่สุด และมีระดับรายได้ต่อครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนต่ำที่สุดตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะหลังปี 2550 นราธิวาสและปัตตานี เริ่มมีช่องว่างทางรายได้ที่กว้างขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นในกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้

ในขณะที่ความไม่เทียมทางด้านรายได้ในระดับจังหวัดของกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ในปี 2550 มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นจากปีก่อน แต่หลังจากปี 2550 กลับพบว่านราธิวาส และยะลามีแนวโน้มการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น แต่จังหวัดปัตตานี สงขลา และสตูล มีแนวโน้มการเติบโตของความไม่เสมอภาคทางรายได้อย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ สถานการณ์ความยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ อาจได้รับอิทธิพลประกอบจากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ โดยพบว่าในปี 2550 เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นมากที่สุด โดยเฉพาะในพื้นที่นราธิวาสและปัตตานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่ประสบปัญหาทางรายได้และความยากจนมากที่สุดเช่นเดียวกัน แต่ความไม่เสมอภาคทางรายได้ของกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้กลับไม่สามารถอธิบายถึงความเชื่อมโยงกับการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ได้ แต่ก็อาจเป็นปัจจัยสนับสนุนร่วมกับความเหลื่อมล้ำด้านอื่นที่อาจนำมาซึ่งสถานการณ์ความรุนแรงได้เช่นกัน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับนโยบายในการลดความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้มากยิ่งขึ้น